

[17]

Acollida lingüística

Recursos lingüístics

L'APRENTATGE DEL CATALÀ

Els serveis lingüístics de les universitats catalanes fa anys que treballen per l'acolliment lingüístic dels estudiants de mobilitat. Així, des d'aquestes institucions s'ofereix la possibilitat de poder accedir a tota mena de **recursos lingüístics**, tant virtuals com presencials, per tal que en poc temps puguin adquirir uns coneixements bàsics de català (comprensió oral i escrita) que els permetin seguir les classes sense gaires dificultats.

Aquests recursos han estat **elaborats específicament** per als estudiants que vénen a fer una estada a una universitat catalana tenint en compte el seu perfil i les seves necessitats.

Abans de venir

INTERCAT

Web que agrupa **recursos per aprendre català**. Inclou, entre altres, un curs per adquirir-ne uns coneixements bàsics i una guia de conversa universitària amb fitxers de so. També ofereix informació addicional sobre la situació del català a Catalunya i el funcionament de la societat catalana.

Ampliació de continguts

L'objectiu principal de l'Intercat és facilitar l'estada dels estudiants de mobilitat. Aquest objectiu general es pot desglossar en tres objectius de caràcter específic: informar-lo sobre la realitat lingüística, familiaritzar-lo amb el català i oferir-li possibilitats i recursos d'aprenentatge.

A l'Intercat hi ha dos **recursos multimèdia** adreçats als estudiants que volen aprendre català abans de venir:

SPEAKCAT. Recurs que permet adquirir unes **nocions bàsiques de català a distància**. Ofereix coneixements elementals de gramàtica i vocabulari mitjançant exercicis pràctics. A més, també permet conèixer els aspectes bàsics de la vida quotidiana en aquest nou entorn. L'objectiu del curs és formar els estudiants perquè, en acabar-lo, estiguin en condicions d'entendre missatges orals i escrits. L'han visitat unes 20.000 persones en els dos primers anys de funcionament.

GUIA DE CONVERSA UNIVERSITÀRIA. Amb la finalitat d'oferir recursos per a la comunicació en l'àmbit universitari i poder aprofitar al màxim els serveis universitaris, la Guia de Conversa proporciona un recull de frases i situacions pròpies d'aquest àmbit. Conté fitxers de so en diversos parells de llengües: anglès-català, alemany-català, castellà-català, francès-català, portuguès/brasiler-català i àrab-català, entre d'altres.

LECTORATS

Una altra forma d'aprendre català des del país d'origen és a través dels lectorats, on s'ensenyen estudis de llengua, literatura i cultura catalanes. N'hi ha a diferents universitats d'Europa, Amèrica del Sud, Austràlia, Àfrica i Orient Mitjà.

Un cop són aquí

CURSOS DE CATALÀ

Els serveis lingüístics ofereixen cursos presencials per assolir ràpidament un nivell de comprensió que permeti seguir les classes amb facilitat. Aquests cursos, sovint convalidables per crèdits, s'elaboren tenint en compte les necessitats específiques de l'estudiant de fora.

Ampliació de continguts

Tota la informació pràctica relacionada amb els cursos (adreces, horaris, períodes de matriculació, convalidacions en crèdits...) queda recollida en els webs dels serveis lingüístics de cada universitat i en el material de difusió corresponent.

ÀREES D'AUTOAPRENTATGE

Espais d'autoaprenentatge lingüístic amb assessorament personalitzat. Les persones que ho prefereixin poden disposar d'aquests espais, que posen l'èmfasi en l'aprenentatge autònom: es pretén que l'usuari desenvolupi la capacitat d'aprendre i adquireixi una metodologia de treball basada en l'autonomia, i pot comptar, si l'usuari ho vol, amb el suport de l'assessor, per tal que l'orienti en aquest procés d'aprenentatge.

BIBLIOGRAFIA PER APRENDRE CATALÀ

L'actual oferta de **productes per aprendre català** és variada i va de CD-ROM als llibres d'idiomes. El web de la llengua catalana, de la Generalitat de Catalunya, conté una relació comentada de tots els recursos existents per aprendre català, classificats per nivells i tipus de materials (mètodes, manuals, llibres d'exercicis, material complementari, etc.).

El **coneixement de la llengua pot ser reconegut mitjançant uns certificats** que s'obtenen una vegada superada una prova. Els certificats es corresponen al marc de referència del Consell d'Europa i progressen en una escala de 6 nivells de coneixement. Aquests certificats permeten acreditar el grau de coneixement de la llengua catalana tant a efectes acadèmics com laborals (administració pública, empreses, institucions).

Ampliació de continguts

L'obtenció dels certificats es pot dur a terme tant als territoris catalans com a l'exterior. A Catalunya, es poden aconseguir a través dels serveis lingüístics universitaris, tot i que hi ha altres institucions que també els expedeixen, com ara la Secretaria de Política Lingüística o el Consorci per a la Normalització Lingüística, entre altres. Fora del territori català, és l'Institut Ramon Llull qui convoca i administra les proves a diverses ciutats d'arreu del món.

Les universitats catalanes posen a disposició dels estudiants de mobilitat tota mena de recursos lingüístics perquè puguin aprendre català i seguir les classes sense grans dificultats.

SUPORT LINGÜÍSTIC

Els serveis lingüístics han engegat diverses **iniciatives de suport lingüístic** adreçades als estudiants de mobilitat que vulguin practicar idiomes en general i el català en particular: grups de conversa multilingüe, voluntariat lingüístic, tutories de suport lingüístic... Tot i que aquestes iniciatives reben noms diferents, del que es tracta és del mateix: de posar en contacte els estudiants de mobilitat amb els d'aquí perquè puguin **practicar, perfeccionar i intercanviar** els seus coneixements lingüístics i perquè es produeixi, també, un intercanvi cultural.

L'existència d'aquestes iniciatives és necessària perquè **complementa l'oferta formativa** esmentada en el bloc anterior de la unitat i perquè permet que els estudiants que estan aprenent català puguin practicar-lo, una possibilitat que no sempre està al seu abast ja que, per raons diverses, els catalanoparlants tendeixen a canviar de llengua quan es comuniquen amb algú de fora.

Ampliació de continguts

L'**abandonament del català** és, segons els sociolingüistes, un hàbit heretat de generacions anteriors que no només encara perviu sinó que cada cop s'estén més.

Tanmateix, cal ser conscients que parlar en català a algú que ve de fora no és, al contrari del que pot pensar alguna gent, un signe de mala educació, sinó la millor manera de mostrar-li la cultura autòctona i d'acollir-lo. Canviant de llengua per adreçar-se a un estudiant de fora que segueix un curs presencial, es fa inútil tot el seu esforç per aprendre català i, més encara, se li nega l'única oportunitat real que té de practicar-lo.

Salvant les diferències, es pot dir que aquestes iniciatives funcionen de la mateixa manera: es forma una **parella lingüística** (entre un estudiant d'aquí i un de mobilitat) en funció de la llengua o de les llengües que es volen practicar i s'estableixen uns horaris de trobada. En alguns casos, la parella compta amb l'assessorament d'un tècnic que en fa el seguiment i disposa, també, de material de suport: fitxes, cassetts, llibres...

Donar a conèixer aquestes iniciatives entre els estudiants de mobilitat pot resultar profitós perquè n'hi ha que no estan interessats a seguir un curs presencial, però que en canvi els atrau la idea d'**aprendre llengua d'una manera divertida** i, alhora, conèixer gent.

Ampliació de continguts

A continuació s'ofereix la descripció d'algunes d'aquestes iniciatives perquè, sempre que es consideri oportú, se'n pugui informar adequadament; així mateix, als serveis lingüístics de cada universitat hi ha el material de difusió corresponent.

VOLUNTARIAT LINGÜÍSTIC

Grup d'universitaris que dedica part del seu temps lliure a facilitar l'**adaptació lingüística** i cultural dels estudiants de fora. El **voluntariat lingüístic** va ser creat a la UAB l'any 1996 i, des d'aleshores, s'ha implantat a diferents universitats. La idea és que cada estudiant de fora té assignat un estudiant d'aquí amb qui es troba regularment per practicar el català. Aquesta persona també l'ajuda a fer els primers passos a la universitat: matricular-se, conèixer el funcionament dels centres, etc. També s'organitzen activitats lúdiques i culturals en grup.

INTERCANVI DE LLENGÜES

Grups de conversa multilingüe per a la **pràctica d'idiomes** i l'intercanvi cultural. Els participants, a banda de poder practicar català, també poden practicar altres llengües de tot el món.

TUTORIES DE SUPORT LINGÜÍSTIC

Activitat de **suport lingüístic** que consisteix a formar un estudiant autòcton perquè després pugui ajudar un estudiant de fora —preferentment company de classe— a aprendre llengua i a reforçar el seu llenguatge d'especialitat.

L'estudiant de mobilitat pot practicar idiomes (inclòs el català) participant en iniciatives d'intercanvi lingüístic i cultural com a complement de l'oferta formativa.

AJUDA A L'AULA

Com ja s'ha comentat, la proximitat entre les llengües romàniques fa que els estudiants de mobilitat que ja en coneguin una estiguin en condicions de poder seguir les classes impartides en català en poc temps. Això no obstant, cal tenir en compte que en el transcurs d'una classe es poden produir situacions comunicatives que dificultin la comprensió —per exemple, situacions en què el professor parla massa ràpid, hi ha fragments de discurs que no s'entenen, etc.—. Aquestes dificultats es poden superar fàcilment mitjançant la introducció d'una sèrie de mesures complementàries que es poden adoptar en funció de les necessitats lingüístiques que tingui l'estudiant de mobilitat.

Es tracta de mesures de caràcter pràctic que, d'una banda, fan que l'estudiant de mobilitat se senti recolzat i, de l'altra, li resolen les dificultats concretes de comprensió. La importància d'aquestes propostes està en el fet que **fan compatible el dret del**

professorat catalanoparlant a expressar-se en la seva llengua amb el dret de l'estudiant a entendre els continguts de l'assignatura en qüestió.

A continuació s'exposen algunes d'aquestes mesures:

[1] Fer síntesis en castellà

Es pot suggerir al professor que resumeixi, en castellà, els continguts de cada classe del curs, de manera que l'estudiant disposi d'un resum amb les idees més importants.

[2] Traduir els apunts

Una altra possibilitat és aconseguir els apunts d'alumnes de fora i traduir-los.

[3] Fer classes de repàs

Es pot proposar al professor que dediqui una part de les seves hores de despatx a fer classes de repàs als estudiants de mobilitat que ho desitgin; una altra possibilitat és que siguin els alumnes catalanoparlants qui expliquin els aspectes sobre els quals tinguin més dubtes.

[4] Fer una bibliografia a mida

Amb l'ajuda del professor, es pot buscar la bibliografia de l'assignatura que estigui escrita en una llengua que l'estudiant conegui, una tasca que no serà gaire difícil si es té en compte que l'anglès i el castellà són les llengües dominants dels manuals universitaris i dels llibres de consulta.

[5] Repassar el vocabulari específic de la matèria

També es pot quedar amb l'estudiant de mobilitat per repassar el vocabulari específic de la carrera. Es pot utilitzar, com a eina de treball, la col·lecció de vocabularis multilingües dels serveis lingüístics, anomenada Vocabularis bàsics.

Ampliació de continguts

Aquesta col·lecció de suport a la docència recull la terminologia bàsica de les diverses disciplines que s'imparteixen a les universitats catalanes: òptica i optometria, telecomunicacions, fotoquímica, didàctica de l'educació física, arquitectura, etc. L'objectiu d'aquests diccionaris és contribuir tant a la normalització de la terminologia científica com a difondre les formes equivalents en altres llengües. Als webs dels serveis lingüístics hi ha les versions electròniques (format pdf) d'aquests vocabularis; també es poden consultar en algunes biblioteques universitàries.

Fer classes de repàs, traduir apunts o repassar el vocabulari específic són algunes de les coses que es poden fer per ajudar l'estudiant de mobilitat a seguir les classes impartides en català.

13

Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat de Vic), que han dirigit els serveis lingüístics de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Argumenta ha tingut el suport de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Educació i Universitats i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

La unitat 17 d'Argumenta ha estat elaborada per Jordi Pujol Nadal. L'edició d'aquesta unitat s'ha tancat al setembre de 2006.

Si voleu citar aquest material podeu fer-ho de la manera següent:

Serveis lingüístics de la UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC, UVIC. *Argumenta* [en línia]. Barcelona: setembre 2006 [Data de consulta: dd-mm-aa]. Unitat 17. Vull ajudar un estudiant de mobilitat. Disponible a: <<http://www.uab.cat/servei-llengues>>.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

